

Guillem Caldentey Crego, regidor de Els Verds–Esquerra d'Artà, presenta a la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament d'Artà del mes de juliol, per a la seva discussió i aprovació, la moció relativa a: “Instar el Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca a l'execució del projecte per a la recuperació i posada en valor del Monument de Bellpuig, consistent en la reforma del monestir i l'església de Bellpuig com a lloc de visita i en la dignificació i revitalització del conjunt”.

Exposició de motius:

1. L'Orde dels premonstratesos va arribar a Mallorca amb les tropes del Comte Urgell, que s'havien unit a les del rei Jaume I el 1229 per conquerir l'illa. Acabada la conquesta, fundaren una església dedicada a Santa Maria de Bellpuig, que se situà al costat de la Porta de la Conquesta. Aviat deixaren Ciutat i es traslladaren a Artà. El priorat de Nostra Dona Santa Maria d'Artà es va formalitzar el 1240, sent el seu promotor Ramon de Torrella, primer bisbe de Mallorca. A més d'edificar el monestir, els monjos passaren a administrar les extenses propietats i aportaren importants coneixements agrícoles i ramaders. La decadència de l'Orde a Catalunya, al llarg del segle XIV, també va comportar una important decadència de l'orde a Mallorca. Durant dècades l'església i el monestir romangueren tancats i passà a ser una explotació agrícola i ramadera, que va comportar un canvi d'ús de l'edifici, passant l'església com a magatzem de gra. Aquestes noves funcions varen suposar la pràctica desaparició de les estructures monàstiques. Al llarg del XVII tornà al culte i durant el XVIII va sofrir importants reformes, documentades per Berard. Al llarg del XIX l'església va funcionar com a llatzaret i després tornà a ser una explotació agrícola, transformant-se l'església en casa de pagès. L'any 1998 la família Truyols Rovira va fer acta de donació al Consell de Mallorca i es va començar un projecte d'estudi i restauració que encara continua. Malgrat les transformacions, **el conjunt de Bellpuig és una de les fites de l'arquitectura denominada de Repoblament**. L'església, de planta rectangular, té la nau dividida en quatre trams, mitjançant tres arcs diafragma que arrenquen d'unes pilastres laterals, rematades per un capitell en forma d'imposta, decorat amb puntes de diamant. L'exterior es defineix per la coberta de teulada a dos aiguavessos i l'espadanya. A la façana lateral s'obre el portal principal d'arc de mig punt, amb impostes esculpades amb punta de diamant.

2. Atès que la **Llei 16/1985, de 25 de juny** (BOE núm.155, de 29-06-1985), **del Patrimoni Històric Espanyol**, diu que “Els Ajuntaments cooperaran amb els organismes competents per a l'execució d'aquesta Llei en la conservació i custòdia del Patrimoni comprès al seu terme municipal, adoptant les mesures oportunes per tal d'evitar el seu deteriorament, pèrdua o destrucció. Notificaran a les administracions competents qualsevol amenaça, dany o pertorbació de llur funció social que aquests béns pateixin, així com les dificultats i necessitats que tenguin per a la cura d'aquest béns. Exerciran, així mateix, les restants funcions que tenguin expressament atribuïdes en virtut d'aquesta Llei” (**Art. 7**); que “1. Les persones que observin perill de destrucció o deteriorament en un bé integrant del Patrimoni Històric deurà, en el menor temps possible, posar-ho en coneixement de l'Administració competent, la qual comprovarà l'objecte de la denúncia i actuarà d'acord al que aquesta Llei disposa. 2. Serà pública l'acció per a exigir davant els òrgans administratius i els tribunals contenciós-administratius el compliment del previst en aquesta Llei per a la defensa dels Béns integrants del Patrimoni Històric” (**Art. 8**); que “Els Béns integrants del Patrimoni Històric hauran de ser conservats, mantinguts i custodiats pels seus propietaris o, en el seu cas, pels titulars de drets reals o pels posseïdors d'aquests Béns” (**Art. 36.1.**); i que “els poders públics procuraran per tots els mitjans de la tècnica la conservació, consolidació i millora dels Béns declarats d'Interès Cultural [...]. En el cas del Béns immobles, les actuacions a què es refereix el paràgraf anterior aniran encaminades a llur conservació, consolidació i rehabilitació, i evitaran els intents de reconstrucció [...]” (**Art. 39.1-2.**).

3. Atès que aquest conjunt ha estat declarat **Bé d'Interès Cultural (BIC)** (BOIB núm. 100, de 12-07-03, BOE núm. 295, de 08-12-04), amb la categoria de “**Monument**”.

4. Atès el disposat per la **Llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears** (BOIB núm. 165, de 29-12-1998), en especial als seus articles **2 (Col·laboració entre les administracions públiques:** [apartat .2] *Les administracions públiques actuaran sota el principi de la cooperació institucional i com a conseqüència coordinaran la seva actuació i es proporcionaran recíprocament la informació necessària per a l'exercici adequat de les seves competències.*), **22 (Protecció general.** [ap. 3]: *Els poders públics promouran, per tots els mitjans al seu abast, la conservació, la consolidació i la millora dels béns integrants del patrimoni històric de titularitat pública i privada*), **26 (Deure de conservació:** *Els propietaris, titulars de drets o simples posseïdors de béns d'interès cultural o catalogats tenen el deure de conservar-los, mantenir-los i custodiar-los de tal manera que se'n garanteixi la salvaguarda dels valors. L'ús a què es destinin aquests béns ha de garantir-ne la conservació*), **89 (El Govern de les Illes Balears ha de promoure els projectes educatius d'investigació i desenvolupament per a la conservació i el manteniment del patrimoni històric de les Illes Balears)**, **91 (Competències administratives del Govern de les Illes Balears:** [ap. 8] *Les relacions i la col·laboració amb l'Administració General de l'Estat i d'altres ens públics per a l'execució d'actuacions de defensa del patrimoni històric*), **92 (Competències administratives dels Consells Insulars** [ap. 7]: *L'elaboració, l'aprovació, la coordinació i l'execució dels programes d'inversions i ajudes al patrimoni històric, així com les actuacions de foment, sense perjudici de les facultats que es reservi el Govern de les Illes Balears*).

5. Atès que existeix un **projecte de reforma del monestir de Bellpuig com a lloc de visita i Centre d'Interpretació de les Esglésies del Repoblament del segle XIII a Mallorca per a la seva recuperació i posada en valor**, guanyador l'any 2002 del concurs d'avantprojectes de tractament arquitectònic de l'antic monestir de Bellpuig i presentat l'any 2003 per la mateixa institució.

6. Atès que, el passat dia 24 de maig de 2007, es publicava als mitjans de comunicació el compromís de Joana Lluïsa Mascaró Melià, llavors candidata del BLOC per Mallorca per a presidir el Consell de Mallorca i actualment Vicepresidenta del Consell de Mallorca i Consellera del Departament de Cultura i Patrimoni, d'executar l'esmentat projecte, així com la denúncia de "l'estat d'abandó que pateix l'emblemàtic monestir propietat de la institució insular".

7. Atès que l'"Acord per a l'estabilitat política i el futur sostenible de les illes balears", signat el passat any 2007 pels partits que conformen l'actual Govern de les Illes Balears, inclou com a compromís la *Valoració i restauració dels elements patrimonials i arqueològics a càrrec de l'1% cultural*.

8. Atès que el municipi d'Artà, per les seves particulars característiques de conservació territorial i manca d'ingressos econòmics per activitats turístiques -sobre tot de les relacionades amb l'oferta coneguda com "de sol i platja"- i el seu important patrimoni cultural i històric, té una gran necessitat de suport de les institucions supramunicipals, en especial el dirigit a la conservació i difusió del seu patrimoni cultural i històric i a fomentar la desestacionalització de l'activitat turística i a la creació i difusió d'una oferta turística cultural i familiar.

9. Atès que la Consellera d'Educació i Cultura, Bàrbara Galmés (a través d'un comunicat de premsa de la Direcció General de Cultura), va expressar el passat dia 15 de juliol "el seu suport total al canvi d'orientació que l'Estat preveu imprimir a la seva política cultural en defensar la importància de donar un impuls decidit a les indústries culturals i consolidar el seu pes en el conjunt de l'economia en el context de recessió"; que, en la seva opinió, "aquest canvi en el tractament de la cultura es fa indispensable en un moment d'alentiment econòmic com el que s'està vivint [...] i que la cultura no es pot deixar de banda perquè és molt més que un factor de cohesió social, és un element a tenir en compte com a font alternativa que pot generar ingressos importants, que incita a la innovació i al desenvolupament i que crea ocupació".

Per tots els motius exposats, aquest regidor proposa al plenari el següent acord:

1. Instar el Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca a l'execució del projecte per a la recuperació i posada en valor del Monument de Bellpuig, consistent en la reforma del monestir i l'església de Bellpuig com a lloc de visita i en la dignificació i revitalització del conjunt”.
2. Instar aquesta institució insular, així com a l'Ajuntament d'Artà, a realitzar un esforç per a la coordinació i col·laboració entre totes les administracions per a fer possible la consecució d'aquests objectius.
3. Es farà arribar còpia d'aquest acord al Consell Insular de Mallorca (Departament de Cultura i Patrimoni), al Govern de les Illes Balears (Conselleria d'Educació i Cultura), a la Delegació del govern de l'estat espanyol i al Ministeri de Cultura.

Artà, a 16 de juliol 2008

Signat, Guillem Caldentey Crego